

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Caput 2. De Integritate Confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

260 Pars 3. tr. 3. cap. 1. De precepto Confessionis.
pore non observasse. Sicut qui confitetur se v. g.
duobus annis vixisse in continua fornicatione,
non debet exprimere tactus venereos, & alia,
quæ solent communiter fornicationem comi-
tari.

Sed *Quæritur secundo*, quid si singulari con-
temptu, & ludibrio hæc Sacramenta, aut Ec-
clesiæ præcepta infectati fuerint, & alios ab iis
explendis abstraxerint?

Respondeo, hæc peccata distinctè confiten-
da, quantum fieri potest. Quia illa non sunt
omnibus hæreticis communia, adeoque in hæ-
resi ut sic non ita involvuntur, ut hæc exposita,
illa etiam intelligantur in Confessione explicari.

CAPUT II.

De Integritate Confessionis.

§. 1. *Qualis, & quando requiratur?*

1. **I**ntegritatem Confessionis requirit, & de-
scribit Trid. *Sess. 14. cap. 5.* sitam in eo, ut
postquam diligenter te excusseris, & conscien-
tiæ tuæ sinus & latebras exploraveris, confi-
tearis omnia mortalia memoriæ occurrentia,
nondum confessa, eorumque numerum, & cir-
cumstantias saltem quæ speciem mutant. Ra-
tio additur, quia sine distincta peccatorum cog-
nitione non potest Confessarius iudicium Sa-
cramentale debitè exercere, neque pro mensura
delictorum poenitentiam idoneam imponere.

2. Integritas Confessionis alia est *Materialis*,
quando poenitens omnia mortalia secundum
numerum & speciem confitetur: & hæc inte-
gritas

gritas non est ita necessaria, quin pœnitens aliquo casu ab ea possit excusari. Integritas alia est, *Formalis*, quando pœnitens omnia mortalia quantum hic, & nunc potest ac tenetur, in confessione exponit, etsi contingat aliqua esse omissa: & ab hac integritate formali pœnitens nunquam excusatur.

3. Qui ob justum impedimentum aut oblivionem peccatum aliquod in confessione prætermisit, tenetur cessante impedimento illud explicare. Quia hujus Sacramenti institutio requirit ut in eo omnia mortalia semel *directè* clavis subjiciantur.

4. Qui aliquo casu, vel morbo linguæ usu destituitur, absolvi debet si nutu, aliove signo absolutionem postulavit, aut dolorem de peccatis ostendit. Quia tale signum est confessio peccatorum saltem in genere, à præcepto autem confessionis integræ ac distinctæ necessitas excusat. Quod etiam verum est, etiamsi signum illud absente Sacerdote editum fuisset, & postea præsentem ab aliis renunciatum.

5. Sed quid si moribundus, superveniente confessario, nullum signum dederit, aut dare possit? Respondeo, etsi communior opinio asserat absolvi non posse; probabilem tamen, adeoque hic in praxi sequendam esse sententiam, quæ docet talem sub conditione absolvendum esse, dummodò solitus fuerit alias Christiano more vivere & Sacramenta frequentare. Ratio est, quia per tales actus vitæ Christianæ sufficienter indicat se etiam in mortis articulo pœnitentiæ Sacramentum postulare, hæc autem postulatio, externa quædam confessio est: Et hanc tenet sententiam *Homob. Molfesius Tambur. Phill. Servius*, & modò plurimi passim Theologi recentiores.

6. Di-

6. Diligens conscientiae examen ante Confessionem requiritur: diligentiae autem quantitas moraliter aestimanda est pro variis circumstantiis. Unde minorem adhibere potest ille, qui frequenter confitetur, quam qui rarius. Si quis verò post talem diligentiam adhibitam, memoriam non habet commissi peccati mortalis, ritè confitetur, modo scienter nullum ex reliquis reticeat.

7. Qui non in specie, sed solum in genere recordatur, se mortaliter peccasse, hoc ipsum in confessione explicare debet, cum hæc sit sufficiens, imò necessaria materia Sacramenti.

Sed *Questio* est, An qui sic tantum in genere confessus est, teneatur postea, si recordetur, declarare distinctum numerum & speciem peccatorum mortaliū, quam in aliis confessionibus determinatè non expressit, sed tantum confusè & genericè: Respondet Leander *part. 1. de Sacramentis pag. 148.* probabiliter penitentem illum ad hoc non teneri, & in eandem sententiam adducit Card. de Lugo de penit. *disp. 16. num. 577.* & ante illum Fabium in suo Scrutinio Sacerd. *tract. 4. pag. 499.* Rustici, inquit, qui bonâ fide confessi sunt Curato non debitè interroganti, satisfecerunt præcepto confessionis, nec tenentur iterum confiteri ipsa peccata. Ratio eorum est, quia peccata illi jam prius, saltem confusè, fuerunt directè subjecta clavibus, adeoque directà remissa, ergo non est obligatio ea postea magis distinctè confitendi. Sed contrarium videtur tenendum cum Navarro & communi aliorum sententia; quia etsi peccata illa directè remissa fuere, nondum tamen expletum est præceptum exponendi distinctè speciem & numerum cognitum peccatorum mortaliū.

Pars 3. tract. 3. cap. 2. De Integritate Confes. 263
taliū: quod Navarrus ait scriptum esse non
solum lege humanā in Cap. *Omnis de penit. Et re-*
miss. sed etiam divinā & evangelicā, confirmatā
à S. Thoma & aliis, & declarata in Conc. Tri-
dentino *Sess. 14. de penit. can. 7.*

8. Extra mortis periculum nunquam absolvi
debet qui de nullo peccato in specie se accusat:
si quis autem tam sit rudis, ut ab eo Confessa-
rius ne veniale quidem in specie extorquere
possit, dimittendus est sine absolutione donec
instruatur juxta praxim bonorum Confessario-
rum.

9. Si poenitens inchoatam Confessionem co-
ram Sacerdote perficere possit, interdum absol-
vi debet, V. C. si propter ignotum idioma non
omnia possit explicare, aut si in phrenesim inci-
dat. Tenetur tamen postea si possit omissa mor-
talia exponere.

10. Tempore pestis, naufragii, periculosi
prælii &c. si Confessarius multorum integras
confessiones excipere non possit, licitum est
omnes simul voce, vel signo confitentes audi-
re, & absolvere.

11. Non tenetur aliquis peccatum confiteri,
cum gravi periculo animæ, famæ, corporis
&c. Ratio, quia tunc positiva lex de confes-
sionis integritate meritò cedit juri naturali chari-
tatis propriæ. Intellige, si alius Confessarius
adiri non possit, vel confessio sine gravi incom-
modo differri.

12. Si fama Complicis graviter lædenda sit
apud Confessarium, nec facile possit alius acce-
di, reticere debet peccatum, vel saltem circum-
stantia, aut executio peccati, quatenus necessè
est, ut complicitis peccatum tegatur, cum onere
alteri postea confitendi quod omissum est. Quia
præ-

264 Pars 3. tract. 3. cap. 2. De Integritate Confes.
præceptum naturale non infamandi alium præ-
valet præcepto positivo integræ confessionis.
Ita Valent. Banex. Præp. Navar. c. 7. quamvis con-
trariam sententiam sequi liceat, quæ commu-
nior est cum Suar. Vasq. Lugo &c.

13. Qui duos Confessarios habet, quorum u-
ni prius mortalia, alteri postea solum venialia
confitetur, non peccat contra debitam Con-
fessionis integritatem. Imò quandoque id re-
ctè fit, quo pœnitens majori libertate uti possit,
si ordinario Confessario, apud quem hactenus
bonam opinionem servavit, confiteri nimia ve-
recundiâ impediatur. Ita Navarrus in Man. c. 21.
Bonac. Leander &c.

Per accidens tamen fieri potest, ut talis et-
iam mortaliter peccet, si ea ratione exponat se
periculo facile labendi in mortalia, & ea nun-
quam efficaciter emendandi: quod ejusmodi
hominibus accidere solet, qui de industria Con-
fessarios imperitos, vel quibus ignoti sunt, ad-
ire solent, & alios à quibus juvari possint tan-
tum cum levioribus accedunt.

14. Mentiri ex proposito circa materiam
mortalem, & confessioni necessariam, est pec-
catum mortale: Ratio, quia vel negas te pec-
catum mortale commississe, quod hic & nunc
fateri deberes, & tunc Confessio non integra
est, sed sacrilega: vel affirmas, te mortale pec-
catum fecisse, quod non fecisti, & tunc gravi-
ter decipis Confessarium, non sine gravi irreve-
rentia Sacramenti.

Quod si mentiatur circa peccatum veniale,
vel aliam materiam quam hic & nunc confiteri
non tenetur, peccat solum venialiter.

§. 2. Quomodo Species & Circumstantia
exponenda?

15. Quoad peccatorum distinctionem, Illa censentur esse *specie diversa*; adeoque necessario distinctè exponenda, quæ sunt contra distinctas virtutes, v. g. fornicatio quæ peccatum est contra castitatem, differt specie ab adulterio, quia hoc est etiam contra justitiam, propter jus, quod maritus habet in corpus uxoris, ac proinde pœnitens debet dicere habui copulam cum persona conjugata: & si ipse sit conjugatus, id exponere tenetur. Item, si peccavit cum persona religiosa, aut habente votum castitatis, aut ipse sit Sacerdos, aut religiosus id exponere debet: quia peccatum hoc habet distinctam specie malitiam contra virtutem castitatis, & religionis.

Eodem modò si furatus est rem sacram aut alium occidit in templo, singula distinctè exponenda sunt: quia præter peccatum injustitiæ, involvunt malitiam sacrilegii specie distinctam.

Et eadem ratione aliorum peccatorum diversa specie malitia distinguenda, & exponenda erit.

16. Circumstantias non mutantes speciem, sed tantùm peccatum *notabiliter aggravantes* intra eandem speciem, non esse plerumque necessariò confitendas, satis probabilis & tuta sententia est apud *Sylvest. Navar. Vasq. Reginal. Bonac. Lugo de pœn. Disp. 16. Sess. 3.* Leandrum de Sacram. pœn. disp. 8. q. 4. adducentem cum D. Thoma supra 50. Authores, & pro opposita sententia Authores 40. Ratio colligitur ex Trid. Sess. 14. c. 5. ubi declarans necessitatem confitendi

Tom. II.

M

tendi

266 Pars 3. tract. 3. cap. 2. De Integritate Confes-
tendi omnia mortalia, & eorum circumstantias,
expressè addit, quæ speciem mutant; ergò satis in-
sinuat circumstantias non esse confitendas quæ
speciem non mutant. Imò hoc ipso quo dubi-
tatur, an Christus talem confitendi legem vo-
luerit inducere, pœnitens deobligatur; ex illo
principio, lex in dubio legis latæ non obligat,
ut ostendimus supra part. 3. princ. 5.

Hinc qui furatus est simul centum florenos
satisfacit dicendo commisi furtum mortale: qui
simul pluribus detraxit, commisi gravem de-
tractionem, &c. Quia furtum v. g. decem,
aut centum florenorum manet intra eandem
speciem furti mortalis, etsi unum sit multò gra-
vius altero. Si tamen Confessarius interroget
de quantitate peccati, pœnitens debet eam ex-
plicare; imò consultius est, ut id semper spon-
te suâ faciat: & hoc necessarium videtur si cir-
cumstantia talis invehat censuram, vel reserva-
tionem, vel peccatum supra modum ordina-
rium sic augeat, ut ejus declaratio faciat ad
necessariam pœnitentis directionem, restitua-
tionem &c.

§. 3. *Quomodo distingui debeat Numerus pecca-
torum?*

17. **P**ro distinguendo peccatorum Numero di-
cendum Actiones peccaminosas per se
consummatas, & completas debere in Confes-
sione distinctè enumerari: ut si quis cum eadem
plures copulas consequenter habuit, vel si Sa-
cerdos in statu peccati mortalis continenter
plures Confessiones audivit, debet earum actio-
num numerus exponi. Secùs, si actiones non
sint per se consummatæ, sed tantùm referantur
tanquam

tanquam pars, aut dispositio ad aliud peccatum consummandum. Hinc verba inhonesta, oscula, & tactus libidinosi qui præcedunt fornicationem, & ad eam complendam referuntur, non debent seorsim exprimi. Idem dicendum de pluribus vulneribus quæ alicui infliguntur antequam occidatur.

18. Actus peccaminosi *merè interni* censentur numero distingui quoties fuerunt moraliter interrupti, id est, notabili tempore cessarunt, vel retractati sunt, & iterum inchoari cœperunt. Exempli gratiâ: Si quis per unam vel duas horas inhæsit turpi cogitationi sine interruptione, est tantum unum numero peccatum; si autem durante illo tempore v. g. tertio cessavit integrè ab illa cogitatione, & iterum tertio resumpsit, censetur tria peccata commisisse in confessione distinctè explicanda. Item, si quis habuit toto die voluntatem rem notabilem furandi, quam vesperi retractavit, & iterum eodem die vel sequenti eandem voluntatem resumpsit, tenetur se accusare, quod bis voluerit furari.

19. Quando contingit de mortalium certo numero non constare, exprimens est ille, quem iudicas probabiliorem, addendo v. g. tepeserasse decies plus minus. Quod si posteaprehendas numerum fuisse majorem non tenetur iterum confiteri, nisi numerum à te expositum notabiliter excefferis. *Fagundez, Hurt. Sanchez.*

Quod si nec probabilem numerum assequi valeas, exponenda est duratio consuetudinis peccandi, & frequentia lapsuum per diem, septimanam, mensem, aut annum, quantum potes probabili conjecturâ eam in mentem revocare. *Diana, Filliuc, Hurt. Lugo &c.*

Quæritur ulterius primò.

AN in confessione necessariò exponenda sint peccata commissa, de quibus pœnitens positivè dubitat an sint mortalia?

Respondeo affirmativè, exponendo dubia tanquam dubia, hoc modo, dubito an plene consenserim delectationi morosa: dubito an comedendo semel violaverim jejunium &c. Est hæc communis Theologorum sententia, contra paucos qui passim rejiciuntur. Et probatur ex Trid. sess. 14. c. 5. docente confitenda esse peccata omnia quorum conscientiam habemus; de peccatis autem dubiis conscientiam dubiam habemus, ergo ut dubia sunt confitenda: estque hæc quædam quasi traditio & praxis communis fidelium.

Eodem modo si quis sciat se quidem mortale peccatum admisisse, sed tamen dubiter an illud confessus fuerit, remanet obligatio peccatum illud in confessione manifestandi. Quia cum constet de lege confitendi mortalia, & tantum dubitetur an illi satisfactum fuerit, penes legem manet possessio; juxta princ. 9. initio 3. partis explicatum. Sed magis disputatur, an eadem sit obligatio confitendi, quando peccata sunt tantum negativè dubia, quam à pluribus negari fusius ostendimus inter Controversias particulares *part. 3. tract. 1. quæst. 19.*

Sed *quæres*: quid si aliquis habeat probabile iudicium se non peccasse mortaliter, aut peccatum admissum à se in confessione manifestatum fuisse, etiamsi de opposito formidinem aliquam experiatur?

Respondeo, in tali casu nullam esse confitendi

tendi obligationem. Quia cum iudicium probabile nitatur motivis non levibus, potest illi illi prudenter acquiescere, juxta princ. 15. tr. 1. traditum. Si enim talis à Confessario interrogaretur, an tale peccatum admisisset, rectè responderet, se illud non commississet, etiamsi de eo formidaret: nam de iis quæ homines prudenter affirmant rarò iudicium certum habere possunt.

Hinc si quis habeat prudens & probabile iudicium, se de more ante confessionem conscientiam diligenter examinasse, etiamsi postea oriatur formidò de aliquo peccato prætermisso, potest probabiliter iudicare se peccatum illud cum cæteris exposuisse, ac proinde ad illius confessionem non amplius obligabitur.

Quaritur Secundò.

AN in Missionibus ubi est unicus confessorius, & maximus populi concursus in die solemnè v. g. Paschatis, liceat audito uno vel altero peccato pœnitentem absolvere, uti fit in naufragio, si alias nequeat populo satisfacere?

Resp. Negativè, etiamsi foret in die Jubilæi, aut Indulgentiæ Plenariæ. Quia in dicto casu non est sufficiens necessitas dimidiandæ confessionis, & maximi inde abusus sequerentur.

Quaritur Tertio.

AN qui ob metum Hæreticorum non potest ad Confessarium accedere, vel qui in carcere & custodia clausus detinetur, possit salutem per litteras, vel fidum internuntium Sacer-

M 3.

doti

270 Pars 3. tract. 3. cap. 2. De Integritate Confes.
doti absenti peccata sua Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere?

Respondeo Negativè, quamvis aliqui Theologi id rectè fieri aliquando docuerint. Nam Clemens VIII. eam doctrinam ad minus falsam, temerariam, & scandalosam damnavit, & sub pœna excommunicationis eam doceri, aut in praxim deduci vetuit anno 1602. Neque juvat si dicas illum tantum declarasse id fieri illicitè, non autem invalidè: non enim rectè prohiberetur talis absolutio tanquam omni casu etiam in morte illicita, si foret probabile illam aliquo casu validam esse.

Eodem modo invalida esset absolutio etiam si confessarius præsentis confessionem audivisset, & postea absentem per litteras absolveret.

Sed, *quæres*, quid si aliquis per litteras, vel nuntium Sacerdoti absenti confessus fuisset, & postea ad illum in periculo mortis Sacerdos accurreret, & præsentem absolveret.

Respondeo validè absolvi. Non enim simpliciter absentis confessionem, sed simul eisdem absolutionem Pontifex damnavit. Quod confirmatur ex eo quod si alii testentur, absente Sacerdote, aliquem moribundum dedisse signa contritionis, aut confessionem petiisse, possit Sacerdos superveniens illum jam sensibus destitutum absolvere. Quamvis autem hoc ipsum aliqui negent, non repugnare tamen cum decreto Clementis rectè docent Lugo, Aversa & plures alii. Idem habemus ex testimonio Petri Lombardi olim Primatis Hiberniæ, qui tradit consultum à se de hoc casu Clementem VIII. respondisse, sibi propositum non fuisse damnare seu prohibere ne incidente simili casu
Sacr-

Sacramentalis absolutio impendatur. Et hoc Lombardi testimonium ejus manu subscriptum & Sigillo munitum in nostro Archivio Lovanii servatur.

Quæritur denique, An valida, & licita esset confessio illius, qui, ob verecundiam valdè magnam, in scripto traderet suam confessionem Sacerdoti præsentem tacitè legendam, & antea, aut postquam legatur cum debito dolore diceret, Accuso me de peccatis ibi descriptis? Communis sententia admittit validam, sed negant aliqui licitam esse. Docet tamen *Leander de Pœnit.* tract. 5. pag. 156. citans *Benzonium*, aliosque, probabilius isto casu confessionem talem & validam, & licitam esse. Quia pœnitens sic implet præceptum confessionis etiam vocalis, siquidem ore, & voce fatetur peccata ibi integrè & distinctè scripta esse sua, & de illis cum dolore & proposito emendationis se accusat, quod ad confessionis integritatem solum requiritur. Probat etiam id *Benzonius* q. 5. ex facto D. Basilii, & D. Joannis Elcemolynarii, qui, inquit, mulieribus, de peccato verbo manifestando valdè erubescens, mandarunt peccata scribi in charta, quâ lectâ remissionem peccatorum eis misericorditer contulerunt.

Hanc doctrinam accuratè examinat, & confirmat *Matthæus de Moya* in *Selectarum* questionum parte altera, edita anno 1678. pro ea insuper adducens *Scotum* in 4. dist. 17. q. unica ad finem *Sotum*, *Suarem*, *Vasquez*, *Conick*, *Cardinalem de Lugo* de pœnit. disp. 15. sect. 5. n. 77. & plures alios, qui non dubitant id ex causâ, etiam talis verecundiæ, licitè fieri posse.